

СТРУКТУРНІ ПРОЯВИ КОМПЕНСАТОРНО-ПРИСТОСУВАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У МАЛИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗАХ І СЛИЗОВІЙ ОБОЛОНЦІ ПОРОЖНИНИ РОТА ПІСЛЯ СІАЛАДЕНЕКТОМІЇ СУБМАНДІБУЛЯРНОГО КОМПЛЕКСУ

А.П.Мотуляк

Івано-Франківський медичний інститут

Встановлено, що на 14 добу після сіаладенектомії збільшується діаметр ацинусів малих слинних залоз /слизових: від 35,07+0,516 мкм в контролі до 44,99+1,04 мкм в експерименті, P,001; серозних: від 24,25+0,44 мкм до 27,99+0,78 мкм, P,05/. Мукоцити і сероцити гіпертрофовані, переповнені секретом. Активуються процеси внутрішньоклітинної регенерації, спостерігається гіперплазія гранулярної ендоплазматичної сітки, посилення репродукції мітохондрій, зростання числа і щільності упаковки секреторних гранул. Відзначається інфільтрація стінок кистоподібнорозширених вивідних проток кругло- та поліморфноклітинними елементами, метаплазія окремих гландулоцитів в келихоподібні слизопродукуючі клітини. В ендотеліюцит периацинарних гемосудин посилений піноцитоз, вітрилоподібні вирости цитоплазми з боку люмінальної плазмолемі, периваскулярний набряк. В епітелії слизової оболонки відмічається інтенсивний розвиток явищ псевдоакантозу, акантолізу. У базальному шарі зростає число інтраепітеліальних лімфоцитів. Виявляється різке повнокрів'я гемокапілярів, збільшення їх діаметру до 19,6+0,40 мкм, контроль - 9,29+0,317 мкм, P,001; периваскулярна інфільтрація лейкоцитами і набряк у власній пластинці слизової оболонки.

Таким чином, в умовах сіаладенектомії активуються явища компенсаторної внутрішньоклітинної регенерації гландулоцитів малих слинних залоз, але їх морфологічна перебудова і новий режим функціонування не забезпечують повноцінного гомеостазу тканин порожнини рота.

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЗВИТОК АРТЕРІАЛЬНОЇ СІТКИ ГЛОТКИ У ПЛІДНОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

В.П.Мусурівський, Л.Г.Луканьов

Чернівецький медичний інститут

Артеріальні судини глотки досліджені на 23 трупах плодів 79-380 мм ТКД. Основними артеріями, які живлять глотку, є висхідна глоткова, висхідна піднебінна та в гортанній частині органу - стовбурці від верхніх щитоподібних артерій.

У вивчених препаратах висхідна глоткова артерія, що має діаметр 0,12-0,125 мм, на рівні заднього краю м'якого піднебіння віддає 4-6 гілочок діаметром 0,075-0,08 мм, які йдуть назад і вступають у бокову, а потім задню стінку глотки. Від основного її стовбура відходять 2-3 гілочки до м'якого піднебіння та 1-2 - до слизової оболонки навкруг мигдаликової ніши. У подальшому головний стовбур цієї артерії повертає вперед і розпадається на 2-3 свої кінцеві гілочки, діаметр яких складає 0,025-0,027 мм. Гілки другого порядку, анастомозуючи між собою, утворюють петлі овальної та полігональної форми розміром 2,0x4,0 мм і, в свою чергу, діляться на численні гілки третього порядку діаметром 0,025-0,03 мм, які також утворюють петлі полігональної форми величиною 0,35x0,4 мм. Передні гілки висхідної глоткової і піднебінної артерій направляються до м'якого піднебіння і розгалужуються на 2-3 гілочки діаметром 0,075-0,1 мм, які діхотомічно діляться на гілочки четвертого порядку, утворюючи з аналогічними гілочками протилежного боку петлі різної /неправильноовальної, трьох-, чотирьох- чи багатокутної/ форми.

Особливістю ходу артерій глотки плодів є їх звивистість. Переважна більшість судинних стовбурців іде паралельно ходу м'язевих пучків.

ХАРАКТЕР МОРФОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЯВЛЕНИЙ РЕАКЦИИ НАРУЖНОЙ СЛЕЗНОЙ ЖЕЛЕЗЫ КРЫСЫ НА ВОЗДЕЙСТВИЕ СЛЕЗОТОЧИВОГО ГАЗА

І.В.Мысльюк

Материалом служили наружные орбитальные железы 15 половозрелых белых крыс. У 10 из них материал взят после 10 минут выдерживания в эксикаторе, в котором в течение 5 секунд распыляли слезоточивый газ "Черемуха-10". Остальные 5 животных (интактные) служили в качестве контроля.

В наружных орбитальных железах крыс после воздействия на них слезоточивого газа происходят заметные изменения в железистом эпителии, что проявляется в уменьшении высоты секреторных клеток и увеличении ширины внутриацинарных просветов. В клетках наблюдается резкое уменьшение количества секреторных гранул, вплоть до их полного исчезновения. При этом в стенках ацинусов и выводных протоков образуются сквозные узкие каналы. Установлено, что эти каналы соответствуют щелевидным межклеточным пространствам, в которых находятся интердигитирующие микроворсы смежных glanduloцитов. Наряду с этим выявлены морфологические признаки, свидетельствующие о развитии в железах веноулярной гиперемии. При этом периваскулярная рыхлая волокнистая соединительная ткань выглядит сильно гидратированной.

Таким образом, при воздействии слезоточивых газов в слезных железах происходит повышение перфузии крови через емкостные микрососуды. Следствием этого является повышение гидратации основного вещества межацинарной соединительной ткани и массивированный перенос жидкости из интерстиция через железистый эпителий в просветы ацинусов и выводных протоков.

МОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ПОДКОЖНЫХ ЛИМФОУЗЛАХ ПРИ ВОЗДЕЙСТВИИ НА ОРГАНИЗМ ОБЩЕЙ ГЛУБОКОЙ ГИПОТЕРМИИ РАЗНОЙ ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТИ

О.Д.Мяделец

Витебский медицинский институт

Двухчасовая гипотермия подавляла митотическую активность и апоптоз клеток герминативных центров в течение 15 суток и снижала долю иммунобластов в течение 7 суток постгипотермии. Одновременно длительно возрастала плотность плазмочитов мякотных тяжей, в них увеличивалась активность щелочной фосфатазы (ЩФ). В паракортикальной зоне (ПКЗ) возрастало число малых лимфоцитов. На протяжении 30 суток возрастала поглотительная способность макрофагов и активность АТФ-азы в интердигитирующих клетках (ИДК). 6-часовая гипотермия снижала число митозов в герминативных центрах узелков, в постгипотермии оно возрастало. Число апоптозных клеток в этой зоне нарастало в ходе эксперимента и в определенные сроки постгипотермии. Похожую динамику имели плотность плазмочитов в мякотных тяжях и активность в них ЩФ. Число интрамуральных лимфоцитов в посткапиллярных венах, малых лимфоцитов и иммунобластов ПКЗ, а также активность в макрофагах и ИДК АТФ-азы снижались в ранние и возрастали в более поздние сроки постгипотермии. Плотность фолликулярных дендритных клеток и активность в них 5-нуклеотидазы были увеличены в ранние и снижены в поздние сроки постгипотермии. 24- и 48-часовая гипотермия вызывала резкие деструктивные изменения во всех зонах органа.

ЕЛЕКТРОННА ГІСТОХІМІЯ ДЕЯКИХ ФОСФАТАЗ ЕПІТЕЛІОЦИТІВ ПРОКСИМАЛЬНОГО ЗВИТОГО КАНАЛЬЦЯ НИРКИ

П.С.Назар, О.І.Висоцька, М.М.Чубатий

Сумський державний університет

За допомогою методів електронної гістохімії вивчена ферментна топографія кислій, лужної фосфатази /КФ, ЛФ/, Na^+ , K^+ - транспортної аденозинтрифосфатази / Na^+ , K^+ - АТФ-аза/ в епітеліоцитах проксимального звитого каналця нирок здорових щурів.